

Toimenpidealoite TPA 1/2017 vp

Arja Juvonen ps

Toimenpidealoite saattohoitolainsäädännön kehittämistyön aloittamisesta ja aikaansaamisesta

Eduskunnalle

Saattohoitoa on parannettu Suomessa erilaisin ohjeistuksin ja normein. Sosiaali- ja terveysministeriön ohjeistus saattohoidon kehittamisestä ja saattohoitosuosituksista julkaistiin vuonna 2010. Ohjeistus on ollut tärkeä askel saattohoidon parantamisessa ja kehittämisessä. Saattohoidon laadussa ja kattavuudessa on kuitenkin edelleen myös kehitettävää.

Lainsäädännössä saattohoitoa käsitellään muiden lakien kautta. Perustuslailla turvataan perusoikeudet ja ihmisoikeudet. Terveystieteiden lailla puolestaan turvataan palvelujen yhdenvertaista saatavuutta, laatua ja potilasturvallisuutta ja lailla potilaan asemasta ja oikeuksista terveyden- ja sairaanhoidon järjestämistä. Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain luvussa neljä ja pykälässä kaksikymmentä todetaan, että toimintayksikössä on oltava henkilöstö, jonka määrä, koulutus ja tehtävä rakenne vastaavat toimintayksikön palveluja saavien iäkkäiden henkilöiden määrää ja heidän toimintakykynsä edellyttämää palvelun tarvetta. Vanhuslain yksityiskohtaisissa perusteluissa otetaan kantaa henkilöstön riittävyyteen erityistilanteissa, esimerkiksi saattohoitotilanteissa.

Olen ottanut kantaa saattohoitoon vuosina 2011—2016 muun muassa seuraavilla toimilla: KA 17/2012 vp, TPA 32/2012 vp, KK 732/2012 vp, TPA 31/2012 vp, KK 65/2011 vp, KK 1186/2013 vp ja KK 474/2016 vp. Viimeisimmällä kirjallisella kysymyksellä tiedustelin, onko Suomessa tarvetta saattohoitolainsäädännölle.

Saattohoitoon vaadittiin erillistä lakia kansalaisaloitteella vuonna 2014. Aloitteessa painotettiin, että inhimillinen ja kivuton kuolema on jokaisen ihmisen perusoikeus ja saattohoidon riittävä ja tasa-arvoinen toteutuminen edellyttää, että se on tarvittaessa kaikkien ihmisten saatavilla riippumatta asuinpaikasta tai sairaudesta. Aloite ei päätenyt eduskunnan käsiteltäväksi.

Kansalaisaloite eutanasian sallimisesta taas on saavuttanut yli 50 000 allekirjoituksen määrän ja saapuu eduskunnan käsittelyyn tänä vuonna 2017. Kansalaisten huoli suomalaisen saattohoidon tilanteesta on ilmeinen. Ottamatta kantaa eutanasia-aloitteeseen on ilmeistä, että saattohoidon kehittämistyöllä on edelleen suuri tarve Suomessa. Erilaiset toimet saattohoidon parantamiseksi ja sen yhdenvertaistamiseksi ympäri Suomen ovat edelleen tärkeitä, ja on hyvä, että ministeriössä päivitetään juuri saattohoidon kiireellisen ja kiireettömän hoidon kriteeristöä. Suomalaisista saattohoitoa tulisi kehittää myös lainsäädännön suomin mahdollisuuksin ja turvin. Saattohoitolainsäädännöllä tulisi määritellä muun muassa saattohoidon kriteerit, saattohoidon saatavuus ja

Toimenpidealoite TPA 1/2017 vp

saattohoitopaikkojen riittävyys, kansalaisten subjektiivinen oikeus saattohoitoon sekä saattohoidossa työskentelevien henkilöiden oikeus lisä- ja täydennyskoulutukseen. Tärkeää olisi myös se, että saattohoidossa olevalla ihmisellä olisi mahdollisuus valita se paikka, jossa haluaa itseään saattohoidettavan (koti, laitoshoido, erityinen saattohoitoyksikkö).

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin saattohoitolainsäädännön kehittämiseksi ja aikaansaamiseksi.

Helsingissä 2.2.2017

Arja Juvonen ps